

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Daniela Spratka, Ph.D. a JUDr. Zory Šmolkové ve věci

žalobce: **Ing. M. J.**

zastoupen Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem
sídlem Na Zlatnici 301/2, 140 00 Praha 4

proti

žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**
sídlem 28. října 117, 702 00 Ostrava

o přezkoumání rozhodnutí žalovaného č. j. MSK 61592/2016 ze dne 19. 5. 2016, ve věci svobodného přístupu k informacím

takto:

I. Žaloba **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se svou žalobou doručenou Krajskému soudu v Ostravě dne 19. 7. 2016 domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného č. j. MSK 61592/2016 ze dne 19. 5. 2016 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Ostravy ze dne 20. 4. 2016 č. j. SMO/138413/16/10/Kuč o odmítnutí žádosti o informace. Žalobce dne 12. 4. 2016 požádal Magistrát města Ostravy o poskytnutí informace – pořízení kopie policejního spisu sp. zn. S-SMO/170884/15/DSČ, kopie protokolu o ústním jednání a protokolu o provedeném dokazování. Magistrát města Ostravy žádost o informace dne 22. 4. 2016 odmítl z důvodu výluky podle § 2 odst. 3

Shodu s prvopisem potvrzuje

zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“), neboť aplikační přednost má ustanovení § 38 zákona č. 500/2004 Sb. správního řádu (dále jen „s. ř.“). Proti tomuto

rozhodnutí podal žalobce dne 20. 4. 2016 odvolání, ve kterém poukazoval na nutnost aplikovat ten zákon, který poskytnutí požadovaných informací umožňuje. Žalovaný v napadeném rozhodnutí potvrdil právní názor Magistrátu města Ostravy s tím, že úprava institutu nahlížení do spisu podle správního řádu je natolik komplexní, že vylučuje aplikaci zákona o svobodném přístupu k informacím.

2. S tímto názorem žalobce nesouhlasí. Poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2014 č. j. 7 As 61/2013-40 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2008 č. j. 2 As 38/2007-78, ze kterých vyplývá, že pokud žadatel žádá o informace, na které dopadá úprava dvou právních předpisů, využije se právě ten právní předpis, který umožňuje poskytnutí informací způsobem podle žádosti o informace. Tím, že žalobce požadoval pouze poskytnutí části správního spisu, měl na jeho poskytnutí podle zákona o svobodném přístupu k informacím nárok, neboť, jak dovodil Nejvyšší správní soud, vyluka užití ze zákona o svobodném přístupu k informacím se uplatní pouze tehdy, pokud účastník žádá o kompletní správní spis v dané věci. Přednost před zákonem o svobodném přístupu k informacím mají nadto pouze ty zákony, které upravují režim poskytování informací komplexně, což ustanovení § 38 s. ř. není. Jak vyplývá z Metodického doporučení Ministerstva vnitra ČR, je nutno rozlišovat mezi institutem nahlédnutí a realizací práva na informace. Zatímco postup žadatele o informace v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím je realizací hmotného práva garantovaného předpisy ústavního pořádku, úprava správního řádu stanoví pouze postup uplatnění procesního práva účastníků řízení seznámit se s obsahem spisu formou fyzického nahlédnutí. Požaduje-li účastník řízení s odkazem na zákon o svobodném přístupu k informacím poskytnutí informací ze správního spisu jinou formou, ať už zasláním kopie listin, či sdělením konkrétních údajů, uplatní se plně režim vyřízení žádosti stanovený v zákoně o svobodném přístupu k informacím. Správní řád je ve vztahu k zákonu o svobodném přístupu k informacím zvláštní úpravou pouze ve vztahu k nahlížení do spisu. Žalobce dále poukázal na zásadu dobré správy, ze které vyplývá, že žalobce může zažádat o poskytnutí spisu v elektronické podobě podle informačního zákona, čímž dochází k podstatně efektivnějšímu naplnění ekonomie řízení. Je dosaženo stejného účelu, jako nahlédnutím to spisu, aniž by žalobce musel vynaložit více prostředků a energie, čímž by mu vznikaly zbytečné náklady.
3. Žalovaný s žalobou nesouhlasil. Žalobní námitky jsou z větší části téměř doslovným opakováním námitek odvolacích, žalovaný proto odkázal na napadené rozhodnutí. Pokud jde o Metodické doporučení Ministerstva vnitra ČR, jde skutečně pouze o doporučení, nikoliv o závazné stanovisko. Doporučení je zpracováno k právnímu stavu ke dni 1. 10. 2009 a vychází již z překonané judikatury vztahující se již k neúčinným právním předpisům a vzhledem k svému datu nemůže již logicky reflektovat pozdější judikaturu; v doporučení není zohledněn ani rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2008 č. j. 2 As 38/2007-78, který je pro posouzení zásadní.

4. Krajský soud poté, co zjistil, že žaloba byla podána včas ve lhůtě dvou měsíců po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí žalovaného žalobci, tedy v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona č. 152/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná; ve věci rozhodl bez jednání v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť s tímto postupem oba účastníci souhlasili.
5. Skutkový stav byl mezi účastníky nesporný, a krajský soud z jejich shodných skutkových tvrzení a ze správního spisu zjistil, že žalobce dne 12. 4. 2016 požádal Magistrát města Ostravy o informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím, a to o poskytnutí kopie policejního spisu sp. zn. S-SMO-170884/15/DSC, o protokol o ústním jednání a protokol o provedeném dokazování a s poukazem na to, že je zmocněnec v tomto řízení, nechtěl informace anonymizovat. Magistrát města Ostravy dne 20. 4. 2016 žádost odmítl s tím, že žalobce byl zmocněnec osoby obviněné z přestupku vedeného ve spise pod spisovou značkou S-SMO-170884/15/DSC, byl tedy v pozici účastníka řízení a patří tak do okruhu osob, které mají právo nahlížet do spisu podle ustanovení § 38 odst. 2 s. ř., včetně práva pořízení kopie spisu. Za této situace se na žádost žalobce vztahuje výjimka vyplývající z ustanovení § 2 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím, neboť zákon se nevztahuje na poskytování informací, pokud zvláštní zákon upravuje jejich poskytování zejména. Zvláštní úpravu zde představuje právě § 38 s. ř., který má aplikační přednost. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 29. 4. 2016 odvolání, o kterém žalovaný rozhodl v napadeném rozhodnutí, ve kterém se ztotožnil s názorem Magistrátu města Ostravy. Žalobce je zmocněncem účastníka řízení o přestupku, které je vedeno u Magistrátu města Ostravy pod sp. zn. S-SMO/170884/15/DSC a ve vztahu, ke kterému žádá o poskytnutí informace formou zaslání části spisu. Je tedy osobou, která má podle § 38 odst. 1 s. ř. právo nahlížet do spisu, a to v neomezeném rozsahu, i po pravomocném skončení řízení; v tomto směru korigoval odůvodnění prvostupňového rozhodnutí v odkazu na ustanovení § 38 odst. 2 s. ř., což považoval za dílčí nesprávnost, která nemá žádný vliv na výsledné posouzení žádosti. S poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2008 č. j. 2 As 38/2007-78 a rozsudek z 13. 12. 2012 č. j. 7 Ans 18/2012-23 dovodil, že v ustanovení § 38 s. ř. je upraven komplexní postup při poskytování informací, který je podřaditelný pod ustanovení § 2 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím. Je irelevantní, zda žalobce žádá o poskytnutí celého spisu nebo pouze jeho části, neboť může nahlížet jak do celého spisu, tak do části.
6. Podle § 2 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím, *zákon se nevztahuje na poskytování informací, které jsou předmětem průmyslového vlastnictví a dalších informací, pokud zvláštní zákon upravuje jejich poskytování, zejména vyřízení žádostí, včetně náležitosti a způsobu podání žádosti, lhůt, opravných prostředků a způsobu poskytnutí informací.*
7. Podle § 38 odst. 1 s. ř., *účastníci a jejich zástupci mají právo nahlížet do spisu, a to i v případě, že je rozhodnutí ve věci již v právní moci (§ 73). Není-li účastník zastoupen, může spolu s účastníkem nahlížet do spisu i jeho podpůrce.*

8. Ke vztahu mezi ustanovením § 38 odst. 1 s. ř. a § 2 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím se Nejvyšší správní soud opakovaně vyjadřoval. V rozsudku č. j. 3 As 193/2014-37 ze dne 18. 1. 2017 uvedl, že „..... institut nahlížení do spisu podle § 38 správního řádu, resp. podle § 23 dříve účinného zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád z roku 1967“) je třeba chápat jako speciální vůči poskytování informací podle informačního zákona. Proto (pozn. krajského soudu: Nejvyšší správní soud) opakovaně vyslovil, že v případech, na něž dopadají naposledy citovaná ustanovení, nelze postupovat podle informačního zákona (viz rozsudky ze dne 27. 1. 2004 č. j. 5 As 158/2001-100 a ze dne 13. 8. 2008 č. j. 2 As 38/2007-78). Z těchto rozsudků vyplývá, že právo na informace ze správního spisu náleží v plném a neomezeném rozsahu vždy účastníkům správního řízení a jejich zástupcům (a nově též podpůrci podle § 45 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku); jiným osobám jen tehdy, prokážou-li právní zájem nebo jiný vážný důvod a nebude-li tím porušeno právo některého z účastníků, popř. dalších dotčených osob. Nespadá-li daná osoba po definici upravenou v § 38 odst. 1 a 2 správního řádu (resp. § 23 odst. 1 a 2 správního řádu z roku 1967), může sice požádat o informaci, která je součástí správního spisu podle informačního zákona, avšak tímto způsobem jí bude poskytnuta jen taková informace, o kterou sama požádá; široce vymezené právo na přístup k celému správnímu spisu se zde neuplatní (více viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2009 č. j. 1 As 51/2009-106). Rozhodovací praxe zdejšího soudu sice zaznamenala v průběhu času jistý vývoj, který úzce souvisí se změnami, kterými informační zákon prošel (jmenovitě jeho § 14; viz např. stěžovatelem odkazovaný rozsudek ze dne 11. 8. 2009 č. j. 1 As 51/2009-106), pokud se však zdejší soud v některých případech od výše popsaného ustáleného názoru na vztah informačního zákona § 38 správního řádu částečně odklonil, jednalo se o případy zcela výjimečné, ojedinělé a především opřené o specifické skutkové pozadí takové věci.“
9. Krajský soud nemá v nyní posuzované věci žádný důvod se od shora nastíněného právního názoru odchýlit. Žalobce byl zmocněncem účastníka řízení, jehož spis, resp. část spisu, požadoval podle zákona o svobodném přístupu k informacím, a jako takový měl právo nahlédnout do spisu podle § 38 odst. 1 správního řádu, a to jak do celého spisu, tak do části spisu. Jedná se tedy o jasnou výjimku ze zákona o svobodném přístupu k informacím, vyplývající z ustanovení § 2 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím, neboť je zde zvláštní zákon upravující komplexně poskytování požadovaných informací, a Magistrát města Ostravy ani žalovaný nepochybili, když žádost žalobce odmítli.
10. Žalobcem citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 61/2013-40 ze dne 22. 1. 2014 není se závěrem uvedeným pod bodem 9. v rozporu. Nejvyšší správní soud v něm uzavřel, že „při posuzování vztahu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, a jiného předpisu, který upravuje poskytování informací v určité oblasti života společnosti, je v každém konkrétním případě třeba posoudit povahu informací požadovaných žadatelem s ohledem na předmět úpravy zvláštního právního předpisu a jeho rozsah a povahu, aby nedošlo k situaci, kdy není žadateli informace poskytnuta vůbec, anebo je mu poskytnuta pouze její část v rozsahu zvláštního právního předpisu, čímž by využitelnost informace pro žadatele mohla být zbytečně snížena“. Žalobce jakožto osoba výslovně uvedená v ustanovení § 38 odst. 1 s. ř. může nahlédnout do části správního spisu, do celého spisu, a to i poté, co je věc pravomocně skončena. Nemůže tedy nastat situace, že by mu byla v důsledku aplikace § 38 odst. 1 s. ř. poskytnuta informace pouze v částečné podobě, naopak pokud by

mu byla poskytnuta informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím, je možné, že by naopak dostal informace pouze omezené podle jeho žádosti.

11. Se závěrem pod bodem 9. není v rozporu ani rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 38/2007-78 ze dne 13. 8. 2008. Uvádí - li Nejvyšší správní soud, že výluka ze zákona o svobodném přístupu k informacím dopadá právě na případ, kdy žadatel požaduje kompletní správní spis ve své věci, pak nepochybně dopadá i na situaci, kdy žalobce v pozici zástupce účastníka řízení žádá pouze část tohoto správního spisu.
12. Krajský soud se neztotožnil ani s názorem žalobce, že žádost o informaci podle zákona o svobodném přístupu k informacím je uplatněním hmotného práva a naopak nahlížení do spisu je pouze procesním právem účastníka řízení, a proto v případě, že žalobce žádá o poskytnutí informací, resp. o nahlédnutí do spisu jinou formou, tedy zasláním části spisu, je nutno mu přiznat hmotné právo podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Je pravdou, že nahlížení do spisu je procesním právem účastníka, nicméně to nemění nic na tom, že na základě tohoto procesního práva jsou mu poskytovány informace ze spisu v neomezeném rozsahu; pro rozlišení, zda se tak děje na základě procesního či hmotného práva, je tedy bez významu.
13. Žalobce se dále dovolával metodické příručky vydané Ministerstvem vnitra ČR. Pokud je tato příručka v rozporu s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu, která má pro krajské soudy precedenční charakter, vyplývající z ustanovení § 12 odst. 1 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2006, č. j. 1 Aps 2/2006 – 68), pak je na místě v každém případě aplikovat ustálenou a dlouhodobě konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu a nikoliv metodickou příručku Ministerstva vnitra ČR.
14. Vzhledem k tomu, že žalobce nemá právo na požadované informace podle informačního zákona, neboť jeho žádost zákonu o svobodném přístupu k informacím podle ustanovení § 2 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím nepodléhá, když poskytování požadovaných informací upravuje § 38 odst. 1 s. ř., a to jednoznačně, v plném rozsahu, bez jakýchkoliv omezení, nemůže subsumovatelnost žalobcovy žádosti pod zákon o svobodném přístupu k informacím odůvodnit ani výklad založený na základě zásady ekonomie řízení a zásady dobré správy.
15. Ze všech těchto důvodů krajský soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 8 s. ř. s. zamítl.
16. V řízení byl plně procesně úspěšný žalovaný, kterému v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. vzniklo právo na náhradu nákladů řízení; procesně neúspěšnému žalobci právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo. Vzhledem k tomu, že podle obsahu spisu žalovanému žádné náklady řízení nevznikly, soud rozhodl tak, že žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení nepřiznal (výrok II.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Ostrava 23. ledna 2018

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu